

Adrian Cioroianu

Margareta

A ROMÂNIEI

O PRINCESĂ
ÎN SERVICIUL ȚĂRII REGĂSITE

FAMILIA REGALĂ
A ROMÂNIEI

VĂ RECOMANDĂ

CĂRȚILE
COPILĂRIEI

Ilustrații de
Yanna Zosmer

CUPRINS

Dintre personajele acestei cărți	6
Prolog	7
I	
Margareta, un zâmbet din desene animate	8
<i>Părinții micuței principese 11 • Două bunici, în două colțuri ale Europei 17 •</i>	
<i>Primii ani: surorile... și o fantomă albă 18 • O familie cu probleme obișnuite 21 •</i>	
<i>Talismanul din copilărie 27</i>	
II	
Fetița cu bicicleta roșie	32
<i>Începutul școlii—și o nouă limbă străină... 35 • Bicicleta-minune, Charlie</i>	
<i>Chaplin și Black Beauty 37 • Din nou în Anglia 38 • Ce copil nu iubește</i>	
<i>vacanțele? 39 • Revenirea în Elveția 43 • „Isus era catolic sau ortodox?“ 44</i>	
III	
Vârsta alegerilor, alegerile vârstei	46
<i>Bacalaureatul elvețian, dat în... Franța 49 • Un pașaport... cu probleme 51 •</i>	
<i>Un an alături de bunica Elena 52 • Margareta, studenta din Scoția 53 •</i>	
<i>„Care dintre noi este principesa?“ 56 • O idilă inventată... și o prietenie reală 58</i>	
IV	
Ultimii ani ai secolului, agonia unui sistem	60
<i>Studii, alcooluri și... glume studențești 63 • Sub egida ONU... și în dosarele</i>	
<i>lui Nicolae Ceaușescu 64 • Ultimii ani ai Amamei 66 • „Eu sunt româncă...“ 68</i>	
V	
Un nou început	70
<i>Exilul, cu bune și cu rele 73 • O decizie curajoasă 75 • Miracolul din decembrie...</i>	
<i>și „răzbunarea“ pe vecinul spion 76 • „Tată, eu vreau să merg în România!“ 80 •</i>	
<i>Fundația Principesei 82 • Dezamăgirea uriașă din ziua de Crăciun... 84 •</i>	
<i>...și surpriza, tot uriașă, din ziua de Paște! 86 • Radu—eleganța unui om bun 88 •</i>	
<i>Revanșă asupra Istoriei: Margareta, custode al Coroanei 92</i>	
Epilog	95

DINTRE PERSONAJELE ACESTEI CĂRȚI:

MARGARETA A ROMÂNIEI — în prezent Princesesa Margareta a României, eroina acestei povești adevărate; apelativul protocolar este Alteța Sa Regală Princesesa Margareta.

MIHAI I AL ROMÂNIEI — născut în 1921, Rege al României (1927–1930; 1940–1947), tatăl Margaretei.

REGINA ANA (1923–2016) — mama Margaretei, soția Regelui Mihai.

PRINCIPELE RADU AL ROMÂNIEI — născut Radu Duda, actor și profesor de teatru, este din 1996 soțul Princesei Margareta.

REGINA-MAMĂ ELENA (1896–1982) — fiică a Regelui Constantin al Greciei, soție a Regelui român Carol al II-lea și mama Regelui Mihai; bunica pe linie paternă a Margaretei (căreia îi spunea *Amama*).

PRINCESA MARGARETA A DANEMARCEI (1895–1992) — mama Reginei Ana, bunica pe linie maternă a Margaretei (căreia îi spunea *Granny*).

ELENA, IRINA, SOFIA, MARIA — Princesese ale României, surorile ASR Princesesa Margareta.

PROLOG

În România, zilele lui decembrie sunt scurte: la ora 16, un voal cenușiu acoperă cerul, seara pândește aproape... La fel a fost în acea zi de Crăciun, 1990. Regele Mihai și Regina Ana aterizaseră la ora 18 pe aeroportul Otopeni de lângă București; cea care organizase vizita era fiica lor cea mare, Margareta, prima membră a familiei venită în România după Revoluția din decembrie 1989...

În acea seară, Regele Mihai era emoționat: nu mai atinsese pământul României de 43 de ani! Iar pentru Regina Ana, era prima vizită în țara soțului său! Dar și mai emoționată era Margareta. Ea credea că nimic nu poate fi mai firesc decât vizita acasă a unui om care, în decembrie 1947, fusese alungat din propria țară — nu de români, ci de ocupația străină.

În acea seară plumburie a lui decembrie 1990, după formalitățile vamale, Regele Mihai, Regina Ana, ficele lor Margareta și Sofia, alături de câțiva prieteni români au plecat către Biserica Regală de la Curtea de Argeș, unde suveranul urma să se reculegă la mormintele strămoșilor săi.

Dar, după nici o sută de kilometri, micul convoi a fost oprit cu brutalitate. Mașini de poliție și chiar câteva tractoare fuseseră puse de-a latul drumului... Soldați cu arme în mâini îi cereau Regelui Mihai să se întoarcă la aeroport și să părăsească țara! Margareta privea scena cu amar în suflet. Această vizită trebuia să fie cadoul ei de Crăciun pentru părinți...

Ani la rând, amintirea dureroasă a acelei seri triste avea să fie pentru Margareta un imbold pentru tot ce face în — și pentru — România.

I
MARGARETA,
UN ZÂMBET
DIN DESENE ANIMATE

S-a născut în exil, departe de România, țara pe care tatăl ei, tânărul rege Mihai, o condusese cu înțelepciune și cu devotament înainte să fie înlăturat de comuniști. Deși trăia în condiții modeste pentru o principesă, Margareta își amintește cu mare drag de copilărie, de bunicile sale, *Amama* și *Granny*, de curtea în care părinții săi creșteau păsări și cultivau legume, de vărul ei, nimeni altul decât Principele Charles, cu care se juca de-a cowboy-i și pieile-roșii și de... fantoma prietenoasă care o vizita pe când avea trei ani, lăsând în urma ei miros de flori.

*Încă din primii ani de viață,
Principesa Margareta a învățat cât de mult contează
dragostea pentru familie și pentru oameni, în general.*

A fost odată, și chiar este, în realitate, o principesă, care se năștea în primăvara anului 1949, într-o maternitate din orașul elvețian Lausanne—spre bucuria părinților și a bunicilor ei. Nou-născuta a căpătat repede un nume de alint: Bunny—așa i-a spus mama sa după naștere, pentru că avea figura poznașă a unui iepuraș din desene animate. Așa cum se întâmplă în poveștile din cărți, familia sa, deși părea, nu era tocmai obișnuită.

Așadar, am făcut cunoștință cu micuța Margareta—acesta e numele eroinei noastre, venită pe lume în ziua de sâmbătă, 26 martie 1949, ca prim copil al familiei. Tatăl său, Mihai, era în acel moment un tânăr de 27 de ani care încerca să-și refacă, greu, drumul în viață—el fusese nici mai mult, nici mai puțin decât Regele României! Mama micuței, tânăra Ana (25 de ani la data nașterii primei fete), era ea însăși principesă, dar cine ar fi văzut-o crescând găini, cultivând legume sau spălând rufele familiei nu ar fi crezut, poate.

Cum se explică aceste curiozități? Pentru a înțelege, trebuie să recapitulăm istoria adevărată a acelor ani.

PĂRINȚII MICUȚEI PRINCIPESSE

Părinții Margaretei — Mihai și Ana — se cunoscuseră în noiembrie 1947, la Londra, cu prilejul nunții Princesesei Elisabeta, verișoara Regelui Mihai al României și moștenitoarea tronului Marii Britanii (azi, Regină). De cum s-au cunoscut, tinerii Mihai și Ana s-au plăcut mult și, după câteva plimbări împreună (unele în automobile conduse cu măiestrie de tânărul rege), Mihai i-a cerut mâna, iar Ana a acceptat cu emoție și bucurie.

Ambii tineri aveau o personalitate aparte.

Pe numele său Anne Antoinette Françoise Charlotte Zita Marguerite — prenumele multiple erau atunci obișnuite —, Ana era o principesă din familia de Bourbon-Parma. Singura fată la părinți, alături de trei băieți, Ana era o fire independentă, dinamică, mereu tentată să găsească soluții la orice probleme.¹ În anii tinereții, Ana studiasse designul la New York, în America, unde și lucrase, ca asistentă de vânzări, într-un mare magazin. În anul 1943, își surprinsese familia înscriindu-se voluntară în armata franceză, ce lupta împotriva lui Hitler. Pe fronturile din Europa și din Africa, Ana a condus ambulante, chiar a ținut arme în mână, și deseori a fost văzută fumând țigări fără filtru, ca soldații (desigur, ulterior Ana s-a lăsat de fumat, știind bine că acest obicei nu e deloc sănătos).

La rândul său, Mihai era cel de-al patrulea rege din casa dinastică a României (cea mai solidă dinastie din Europa Centrală și de Sud-Est) și, până în 1947, fusese unul dintre cei mai iubiți suverani europeni: în anii de după al Doilea Război Mondial², majoritatea românilor vedeau în tânărul lor rege un simbol al dorinței de libertate și democrație.

1. Urmărește volumul dedicat Reginei Ana care va apărea în curând, în aceeași colecție în care a apărut și cartea pe care o citești acum!

2. Al Doilea Război Mondial a izbucnit în septembrie 1939 și, în Europa, a durat până în mai 1945.